

TSBB32 – Föreläsning 17: Videosammanfattningar

Under de tre kommande föreläsningarna används laplacetransformen som matematiskt "verktyg" vid analys av tidskontinuerliga signaler och (i synnerhet) LTI-system.

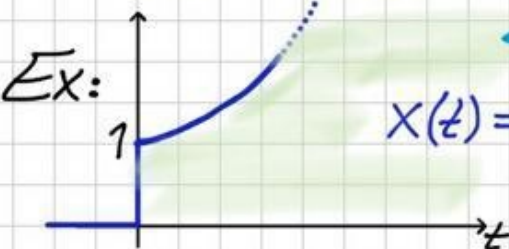
De tre inledande videorna nedan är från en inledande transformteoridel en annan av mina kurser.

Laplacetransformanalys av signaler

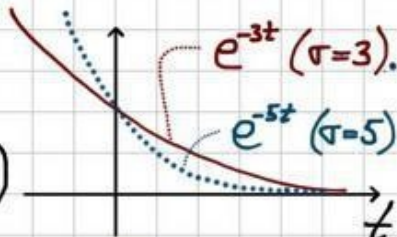
Härledning av laplacetransformen

Laplacetransformen från Fouriertransformen

Låt $x(t) = 0$ för $t < 0$ & $\int_{-\infty}^{\infty} |x(t)| dt < \infty$

Ex: $x(t) = e^{2t}u(t) \Rightarrow \mathcal{F}\{x(t)\} \nexists$
(enligt grunddef.)

Låt $\tilde{x}(t) = x(t) \cdot e^{-\sigma t}$, där $\sigma \in \mathbb{R}$,
sådan att $\int_{-\infty}^{\infty} |\tilde{x}(t)| dt < \infty \quad \forall \sigma > \sigma_0$ ($\sigma_0 \geq 0$ här)

  e^{-3t} ($\sigma=3$), e^{-5t} ($\sigma=5$)

$x(t) = e^{2t}u(t) \Rightarrow \mathcal{F}\{x(t)\} \nexists$
 $\tilde{x}(t) = x(t)e^{-2t} = u(t) \Rightarrow \mathcal{F}\{\tilde{x}(t)\} \exists$ för $\sigma=2$
 $\tilde{x}(t) = x(t)e^{-3t} = e^{-t}u(t) \Rightarrow \mathcal{F}\{\tilde{x}(t)\} \exists$ för $\sigma=3$
 $\therefore \mathcal{F}\{\tilde{x}(t)\} \exists$ för $\sigma > \sigma_0 = 2!$

Del 1

Härledning av den enkelsidiga laplacetransformen utgående från Fouriertransformen.

Fokus:

- * Signalen $x(t)$ är här inte absolutintegrerbar, vilket innebär att den inte har någon Fouriertransform $X(\omega)$.
- * Betrakta i stället signalen $\tilde{x}(t) = x(t) \cdot e^{-\sigma t}$.
Om σ väljs tillräckligt stort, $\sigma > \sigma_0$, så blir $\tilde{x}(t)$ absolutintegrerbar och för dessa σ så existerar Fouriertransformen till $\tilde{x}(t)$.

Laplace transformen från Fouriertransformen

$$\begin{aligned} \Rightarrow \mathcal{F}\{\tilde{x}(t)\} &= \int_{-\infty}^{\infty} \tilde{x}(t) e^{-j\omega t} dt = \left/ \begin{array}{l} \tilde{x}(t) = x(t) e^{-\sigma t} \\ x(t) = 0 \text{ för } t < 0 \end{array} \right/ = \int_{0^-}^{\infty} x(t) e^{-\sigma t} e^{-j\omega t} dt \\ &= \int_{0^-}^{\infty} x(t) e^{-(\sigma + j\omega)t} dt = \left/ \boxed{s = \sigma + j\omega} \right/ \\ &= \int_{0^-}^{\infty} x(t) e^{-st} dt = \underline{X(s)} \quad \left(\begin{array}{l} \text{Jämför med} \\ X(\omega) = \int_{-\infty}^{\infty} x(t) e^{-j\omega t} dt \end{array} \right) \end{aligned}$$

Den enkelsidiga Laplace transformen

till $x(t)$ (där $x(t) = 0$ för $t < 0$):

$$X(s) = \mathcal{L}\{x(t)\} = \int_{0^-}^{\infty} x(t) e^{-st} dt$$

$X_I(s) =$

Existensvillkor, $|X(s)| < \infty$

Konvergensområde:

$$\sigma = \text{Re}\{s\} > \sigma_0$$

s-planet,
 σ :

Från 3:31 – Central slutsats i den övre halvan av bilden ovan:

Laplace transformen av $x(t)$ är ekvivalent med Fourier transformen av $\tilde{x}(t)$!

Från 5:45 – Definition av den enkelsidiga Laplace transformen av/till $x(t)$.

Från 7:07 – Laplace transformens konvergensområde, dvs. de s -värden för vilka transformen är definierad.

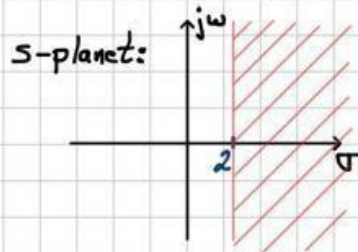
OBS: För att en Laplace transform ska vara fullständigt specificerad, så måste även dess konvergensområde anges!

Laplaceformexempel

Laplaceformexempel $x(t) = e^{2t}u(t)$

$$\begin{aligned} \underline{X(s)} &= \mathcal{L}_T\{x(t)\} = \int_0^{\infty} x(t)e^{-st} dt = \int_0^{\infty} e^{(2-s)t} dt \\ &= \left[\frac{e^{(2-s)t}}{2-s} \right]_0^{\infty} = \frac{1}{2-s} \left(\lim_{t \rightarrow \infty} e^{(2-s)t} - \underbrace{e^{(2-s) \cdot 0}}_{=1} \right) \\ &= \left. \lim_{t \rightarrow \infty} e^{(2-s)t} \right|_{s=\sigma+j\omega} = \lim_{t \rightarrow \infty} e^{(2-\sigma)t} \cdot \underbrace{e^{-j\omega t}}_{|e^{-j\omega t}|=1 \forall t} \\ &= 0 \text{ om } 2-\sigma < 0 \Rightarrow \underline{\sigma > 2} \\ &= \frac{0-1}{2-s} = \underline{\underline{\frac{1}{s-2}}} \end{aligned}$$

Konvergensområde: $\text{Re}\{s\} > 2$

Ett räkneexempel (Exempel 1) som visar hur man beräknar laplacetransformen av en signal $x(t) = e^{2t}u(t)$, som inte är fouriertransformerbar (eftersom den inte är absolutintegrerbar).

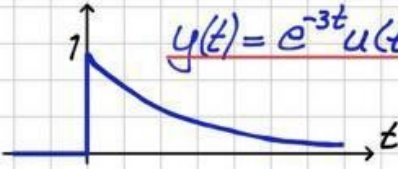
Laplaceformens konvergensområde $\sigma = \text{Re}\{s\} > 2$ uppkommer här som krav för att integralen ska konvergera.

Konsekvensen blir att $|X(s)| < \infty$ i konvergensområdet.

Laplace transform exempel 2 och 3

Laplace transformen, exempel 2

$y(t) = e^{-3t} u(t)$

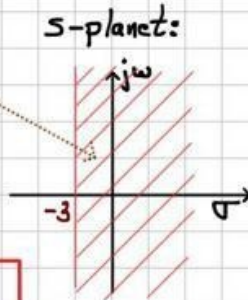
$Y(s) = \mathcal{L}\{y(t)\} = \int_0^{\infty} y(t) e^{-st} dt$

$$= \int_0^{\infty} e^{-(3+s)t} dt = \left[\frac{e^{-(3+s)t}}{-(3+s)} \right]_0^{\infty} = \frac{\lim_{t \rightarrow \infty} e^{-(3+s)t} - e^0}{-(3+s)}$$

$Re\{3+s\} > 0$

$$= \frac{0 - 1}{-(3+s)} = \frac{1}{s+3}$$

Konvergensområde: $Re\{s\} > -3$

$j\omega$ -axeln ligger i konv. området $\Rightarrow Y(\omega)$

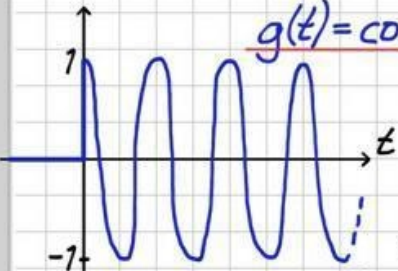
(dvs. $\int_0^{\infty} |y(t)| dt < \infty$) $\Rightarrow Y(\omega) = Y(s)|_{s=j\omega} = \frac{1}{j\omega+3}$

Här visas ytterligare två exempel på beräkning av enkelsidig laplace transform:

* Exempel 2, (från 0:00): Laplace transformen av $y(t) = e^{-3t} u(t)$

Laplace transformen, exempel 3

$g(t) = \cos(\omega_0 t) u(t)$

$G(s) = \int_0^{\infty} g(t) e^{-st} dt =$

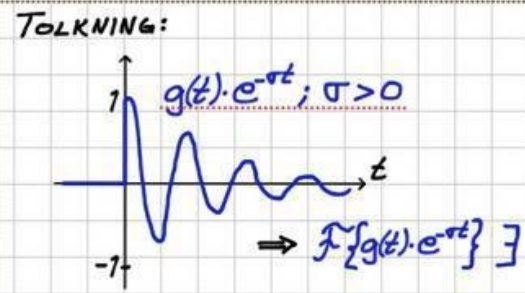
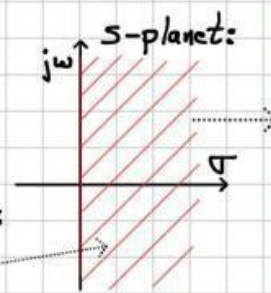
$$= \frac{1}{2} \int_0^{\infty} (e^{-(s-j\omega_0)t} + e^{-(s+j\omega_0)t}) dt$$

$Re\{s-j\omega_0\} = Re\{s\} = \sigma > 0$ $Re\{s+j\omega_0\} = \sigma > 0$

$$= \frac{1}{2} \left[\frac{e^{-(s-j\omega_0)t}}{-(s-j\omega_0)} + \frac{e^{-(s+j\omega_0)t}}{-(s+j\omega_0)} \right]_0^{\infty} = \frac{1}{2} \left(\frac{0 - e^0}{-(s-j\omega_0)} + \frac{0 - e^0}{-(s+j\omega_0)} \right) = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{s-j\omega_0} + \frac{1}{s+j\omega_0} \right)$$

$$= \frac{s}{s^2 + \omega_0^2}$$

Konvergensområde:
 $Re\{s\} = \sigma > 0$

$$\mathcal{F}\{\cos(\omega_0 t)\} = \pi (\delta(\omega + \omega_0) + \delta(\omega - \omega_0))$$

$$G(\omega) = \nu p \{G(s)\}_{s=j\omega} + \frac{\pi}{2} ( )$$

$$= \nu p \left\{ \frac{j\omega}{\omega_0^2 - \omega^2} \right\} + \frac{\pi}{2} (\delta(\omega + \omega_0) + \delta(\omega - \omega_0))$$

* Exempel 3, (från 4:48): Laplace transformen av $g(t) = \cos(\omega_0 t) u(t)$.

Från 10:00 beskriver jag hur $\cos(\omega_0 t)$ har en fouriertransform men inte en laplace transform.